

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

DOS. Nr. 40005

VOL. Nr. 128

ARHIVA OPERATIVA

D O S A R

Anchetă

LUCA
VASILE

Data _____

1531947

P 000148, Vol. 128

Urmează vol. nr. 129

Tip. M.A.I. - c. 0755/1963

P 148 / 128

40005

HL

128

7

DOSAR Nr. _____

Lucea

Larga Gavril.

O P I S U L

=====

documentelor din prezentul dosar, privind martorii
lui VARGA GAVRILA.

<u>1.- MUNTEANU ION</u>	
- P.v.din 9.9.952, orig. și copie, 7 file.	pag. 2-8 . . .
- P.v.din 4.XI.952, orig. și copie, 11 file.	" 9-19 . . .
<u>2.- BENEDEK STEFAN</u>	
- Decl.din 29.12.952, copie, 1 filă.	" 20
<u>3.- BUCSEI PAVEL</u>	
- P.v.din 28.I.953, orig. și copie, 5 file.	" 21-25 . . .
<u>4.- PASCU VASILE</u>	
- P.v.din 3.2.953, orig. și copie, 8 file.	" 26-33 . . .
<u>5.- VERESS IULIU</u>	
- P.v.din 5.2.953, orig. și copie, 2 file.	" 34-35 . . .
<u>6.- NAGY FRANCISC</u>	
- P.v.din 12.2.953, orig. și copie, 5 file.	" 36-40 . . .
<u>7.- GASPAR IULIU</u>	
- P.v.din 13.2.953, orig. și copie, 2 file.	" 41-42 . . .
<u>8.- BOTAU IOAN</u>	
- Decl.din 31.3.953, orig. 2 file.	" 43-44 . . .
<u>9.- VELCELEANU IOAN</u>	
- Decl.din 3.6.953, orig. 3 file.	" 45-47 . . .

~~CCP 25~~ 422

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul MUNTEANU ION, născut la 18 August 1892, în comuna Chintelnic-Năsăud, fiul lui Vasile și Eftimia, căsătorit, fără copii, fost funcționar de poliție, cu ultimul domiciliu în Orașul Stalin str. Matei Basarab nr.66.-

9 Septembrie 1952, București.

Interogatoriul a început la ora 19,45

" s'a terminat " 23,55.

Intrebare:

Arată d-ta în ce an ai intrat în slujba poliției și ce funcții ai îndeplinit?

Răspuns:

Am intrat în Siguranță în anul 1922 Iunie 6, având funcția de agent special la Serviciul Special de Siguranță din Brașov, funcționând până în anul 1929, apoi ca detectiv în biroul de siguranță Brașov am funcționat până în anul 1945.-

Intrebare:

După intrarea Partidului Comunist Român în ilegalitate în 1924, ce arestări cunoști în legătură cu acei care au activat în mișcarea muncitorească?

Răspuns:

Cunosc arestările efectuate în Noembrie 1925, de către inspectorul regional de siguranță Brașov, condus de inspectorul general ZAHIU. Cu această ocazie au fost arestați: LUCA LAZLO, IACOB ION, GLEIM LUDOVIC, ILICI IOSIF, BERNAD ADOLF și un anume KOBELES din Satu-Lung, împreună cu fica și ginerele. Mai cunosc arestarea organizației U.T.C. din Brașov, din toamna anului 1926 luna Noembrie cu care ocazie au fost arestați: TALPAS GHEORGHE strungar în fier, ROMAN ION, ROSENFELD EUGEN, NICIS frizer din Sibiu și alții.-

Intrebare:

Arată care a fost atitudinea la Siguranță a celor arestați în Noembrie 1925?

ss. Munteanu Ion

././.

Răspuns:

Personal n'am luat parte la cercetări, însă după cum mi-a spus fostul meu coleg VOINEA SEPTIM, cei arestați în Nov. 1925 au fost dârzi la cercetări și au fost bătuți. În legătură cu atitudinea lor în timpul cercetărilor, VOINEA SEPTIM poate da relații mai amănunțite întrucât el a participat și la cercetări, deoarece trebuia să traducă din limba maghiară în limba română. Mai știu că unii dintre ei au declarat greva foamei, îmi aduc aminte de IACOB și GLEIM, despre care mi-a vorbit agentul CROITORU ION. Mai știu că printre cei de mai sus ILIES IOSIF și BERNAD IOSIF au fost arestați mai târziu, ILIES reușind să dezerteze de sub paza mea, iar BERNAD ADOLF a devenit informatorul inspectorului general ZAHIU, fapt despre care știu întrucât eu am făcut legătura între BERNAD ADOLF și ZAHIU. Pentru informațiile furnizate BERNAD ADOLF primea câte 1000 lei din când în când. LUCA IAZZO în discuțiile ce am purtat în timp ce eram într'o noapte de serviciu, mi-a spus printre altele că inspectorul ZAHIU care face cercetările insistă să-l predea pe KOBLES EIEK care era conducătorul principal al Partidului, însă LUCA i-a răspuns lui ZAHIU că el fiind arestat cum să-l predea și că pentru aceasta i-a indicat lui ZAHIU toate locurile unde poate fi găsit KOBLES deci n'are decât să-l caute.-

Intrebare:

Ce mai cunoști despre atitudinea lui LUCA VASILE în timp ce a fost arestat și cercetat la Siguranță?

Răspuns:

În legătură cu atitudinea lui VASILE LUCA pe timpul arestării și cercetărilor efectuate la Siguranța Brașov, poate da relații mai amănunțite VOINEA SEPTIM, care a luat parte la cercetări ca translator.-

Cred că în anul 1926, inspectorul ZAHIU mi-a dat ordin să merg la fabrica de ciment "Demeter Ghetner" din Brașov str. Gării, unde este lucrător, un anume VARGA fratele lui LUCA pe care să-l invit la dânsul, adică la inspectorul general ZAHIU, întrucât vrea să stea de vorbă cu el. În aceeași zi seara m'am dus împreună cu VARGA la ZAHIU și am asistat și eu la discuții. ZAHIU a început să discute cu VARGA despre mișcarea muncitorească din țară și la urmă i-a dat 1000 lei spunându-i că va ține legătură cu mine, iar atunci când va mai avea nevoie de el îl

ss. Munteanu Ion

va chema. Eu nu l-am folosit ca informator pe VARGA, întrucât l-am întrebat de câteva ori însă nu cunoștea nimic despre mișcarea muncitorească din localitate, astfel că nu l-am putut folosi.

Am fost la el acasă de două ori, în scopul de a-mi coase niște cămăși soția sa care era croitoreasă. Pe VARGA însă l-am dus de mai multe ori la inspectorul general ZAHIU, aproape lunar. Aceste legături între VARGA și ZAHIU au existat până la plecarea lui ZAHIU la București în anul 1928. În acest interval de timp am văzut de 4 sau 5 ori când VARGA primea câte 1000 sau mai târziu câte 700, reducându-se suma, dela ZAHIU.-

Intrebare:

Ce discuții ai avut și când în legătură cu această problemă, cu inspectorul general ZAHIU, VASILE LUCA și VARGA?

Răspuns:

Cu inspectorul general ZAHIU în afară de cele arătate mai sus nu am discutat nimic, deasemenea nici cu LUCA nu am avut discuții referitor la această problemă. Dela VARGA, în discuții, am aflat că el n'avea legătură cu mișcarea muncitorească locală, însă ce spunea inspectorului general ZAHIU știa dela fratele său, VASILE LUCA.-

Intrebare:

Ce mai ai de arătat în legătură cu cele declarate mai sus?

Răspuns:

În anul 1927, primăvara după câte îmi aduc aminte, am fost trimis de către inspectorul general ZAHIU să-l invit pe LUCA LAZLO la el pentru a sta de vorbă. Ajuns la LUCA acasă, l-am găsit și i-am comunicat că este invitat de ZAHIU la Siguranță, LUCA mi-a răspuns că "ce vrea ZAHIU cu mine că acuma m'am eliberat, astănoapte am venit acasă și nu știu nimic", totuși a spus mai departe, bine vin, eu i-am spus lui LUCA că îl aștept deoarece ZAHIU a spus să venim împreună.

După ce s'a îmbrăcat LUCA a venit și am plecat împreună, spre siguranță. Pe drum LUCA s'a oprit la o cârciumă pe Calea Zizinului - să bea ceva și m'a chemat și pe mine, însă eu am refuzat și l-am așteptat afară. După aceea am mers cu el până în cabinetul inspectorului ZAHIU, unde l-am găsit și am plecat. Nu știu ce a făcut LUCA la inspectorul general ZAHIU. Cu privire la această problemă mă voi mai gândi.-

ss. Munteanu Ion

././.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu și am constatat că cele scrise sunt întocmai cu cele declarate de mine, susțin și semnez propriu.-

ss. Munteanu Ion

LT. COLONEL DE SECURITATE

Butyka Francisc

CM/5 ex.

00029

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat ul. Munteanu Ion, născut 18 August 1892, în Com.

Chitulea - Născut, fiul lui Vasile și Efimia, căsătorit, fără copii, fost
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

funcționar de poliție, cu ultimul domiciliu în Orașul Iliu Str. Căminarilor Nr. 66.

9 Septembrie 1952

Orașul București.

Interogatorul a început la ora 19 și 45 minute

s'a terminat la „ 23 și 55 ”

Intrebare: Mate. Ion în ce an ai intrat în slujba
poliției și ce funcții ai îndeplinit ?

Răspuns

Au intrat în Siguranță în anul 1922 Febr. 6,
având funcția de agent special la serviciul special de
Siguranță din Buzov, funcționând până în anul 1929,
apoi ca detectiv în biroul de Siguranță Buzov am funcțio-
nat până în anul 1945.

Intrebare

Supra interesul Partidului Comunist Român în ilegalitate
în 1924, ce activități cunoști în legătură cu acei care
au activat în misiuni muncitorești ?

Răspuns

Cum am fost arestat în Decembrie 1925, de
către Inspectoratul Regional de Siguranță Buzov, condus
de inspectorul general Lăchir. Cu acești reziți am fost
arestați: Luca Lăgle, Iacob Ion, Oțelu Lăchir,
Ilie Ion, Bernard Adolf și un anumit Kótelez.

Semnătura,

I. Munteanu

Urmare: din Jutu-Lung, impuneu cu fier si generati. Mai
cumon crestina organizati U.T.C. din Brasov, din
toamna anului 1926 luna Iunie cu care oezgi au
fost arestati: Talpas George, stinger in fier, Roman
Ion, Rosenfeld Eugen, Nicis, frizer din Sibiu si alti.

Notabare

Inte cu a fost abitudine la figurensi a celor
arestati in decembrie, anul 1925 ?

Raspuns

Personal nu am luat parte la cercetari, insa dupa
cum mi-a spus fostul meu coleg Voinea Septim,
cei arestati in decembrie 1925 au fost dregi la
cercetari si au fost batuti. In legatura cu abitudine
lor in timpul cercetarilor, Voinea Septim, poate de re-
ti mai amanuntit intrucit el au participat si la cer-
cetari, deoarece trebuia sa traduca din limba maghara
in limba romana. Mai stii ca unii dintre ei au de-
gura foamei, mi-a adus aminte de Jurek si Cleau, dupa
cum mi-a vorbit agentul Craimer Ion. Mai stii ca printre
ei de mai sus Elis Graf si Bernard Graf au fost
arestati. Mai tregu, Elis reunind sa degerbea de sub
paga mea, iar Bernard Sobly a devenit informatant impo-
trubun general Zabin, fapt dupa cum stii intrucit eu
am facut legatura intre Bernard Sobly si Zabin. Pentru
informatiile furnizate Bernard Sobly primise cca 1000 lei
din cand in cand. Luca Loglo, in discutia ce am putut
in timp ce erau intr-o uroaga de serviu, mi-a spus
printre altele, ca inspecturul Zabin cu fura cercetarile
suoeste si l predea pe Kofles Elet care era
condusul principal al Partidului, insa Luca ia
nignura lui Zabin ca el fiind arestat cum si l
predea si ca pentru acente i-a indicat lui Zabin

Semnatura,

Munteanu

2
Urmare: toate lucrurile unde poate fi găsit Kobbe, deci v'au decit și-l cunte.

Intrebare

Ce mai cunosti despre abitudinea lui Luca Varib in timp ce a fost arestat și cercetat la Siguranța

Răspuns

In legatura cu abitudinea lui Varib Luca pe timpul arestării și cercetării efectuate la Siguranța Buzovna poate da relatii mai amănunțite Voines Septim, care a luat parte la cercetări în Transilvania.

Cred că în anul 1926, inspectantul Zahin mi-a dat ordin să merg la Fabrica de Ciment „Semnatura Ghobur” din Buzovna Str. Gării, unde este lucrată, un anumit Varga fratele lui Luca Lazlo pe care și-l învart la dărușul, adică la inspectantul general Zahin, întorcând mere și stea de vorbi cu el. În aciași zi seces m'am dus împreună cu Varga la Zahin și am ascultat și eu la discutie. Zahin a început să discute cu Varga despre mizeria muncitoresco-din țară și la urmași i-a dat 1000 lei spunându-i să v'a tina legătura cu mine, în abunecă când v'a mai avea nevoie de el, îl v'a chema. Eu nu l-am folosit ca informator pe Varga, întorcând l-am întorsat de câteva ori însă nu cunosc nimic despre mizeria muncitoresco-din localitate, astfel că eu l-am putut folosi.

Au fost la el acasă de două ori, în scopul de a-mi cross niște cizme și solii și cum era cunoscut.

Pe Varga însă l-am dus de mai multe ori la inspectantul general Zahin, aproape lunar. Acum legătura între Varga și Zahin au existat până la plecarea lui Zahin, la București, în anul 1928. În acest interval de timp am vizitat de 4 sau 5 ori când Varga primesc câte 1000 sau mai puțin câte 700, reducându-se suma,

Semnătura,

Murteanu

Urmare: dela Zahiu.

Intrebare

Ce discutii ai avut si cand in legatura cu aceasta problema, cu inspectorul general Zahiu, Vasile Luca si Varga?

Raspuns

Cu inspectorul general Zahiu in afara de cele aratate mai sus, nu am discutat nimic, deosebita nu cu Luca nu am avut discutii referitoare la aceasta problema. Dela Varga, in discutii, am aflat ca el nu avea legatura cu niciuna numitara de la, insa se spune inspecteurul general Zahiu stia dela fratele meu, Vasile Luca.

Intrebare

Ce mai ai de aratat in legatura cu cele declarate mai sus?

Raspuns

In anul 1927, primavara dupa cate iuni adese amintite, am fost trimis de catre inspectorul general Zahiu sa-l invit pe Luca Laglo la el pentru a sta de vorba. Afara de Luca acasa, l-am gasit si i-am consemnat ca este invitat de Zahiu la Figurenti, Luca mi-a raspuns ca, se vena Zahiu cu mine ca acuma nu am eliberat, astuapt am venit acasa si nu stiu nimic, totu a spus mai departe bine vin, eu i-am spus lui Luca sa se adrepte deoasece Zahiu a spus si venim impreuna.

Dupa ce s'a intrerent Luca a venit si am plecat impreuna spre Figurenti. Pe drum Luca s'a oprit la o curcuma pe Calis Figurenti si bea seva si m'a chemat si pe mine, insa eu am refuzat si l-am adreptat afara. Dupa aceea am mers cu el pana in coborol inspecteurului Zahiu unde l-am lasat si am plecat. Cu stia ce a facut Luca la inspecteurul general Zahiu. Cu spiro

Semnatura,

I. Munteanu

3

Urmare: la acanta problema ma voi in mai gindii.

Dupa ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu, curiut cu curiut si am constatat si corespunde in total cu cele declarate de mine, motiv si semnez, liber si nerinit de nimeni.

I. I. Munteanu

Semnatura,

10-11-52
~~Strict Secret~~

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestat MUNTEANU V.ION născut la 18 August 1892
în comuna Chintelnic, Jud. Năsăud, cu ultimul domiciliu în
orașul Stalin, str. Matei Basarab Nr. 66.

4 Noembrie 1952
Orașul București

Interogatoriul a început la ora 8 și 30 min.
" s'a terminat la " 15 și - "

Intrebare

În procesul verbal de interogatoriu din 1 Noembrie
1952 ai arătat că VARGHA GAVRIL după ce a stat de vorbă cu
ZAHIU a plecat acasă.

Arată anchetei când l-ai mai văzut pe VARGHA GAVRIL
după acea dată ?

Răspuns

În legătură cu prima ocazie când VARGHA GAVRIL a
fost dus de mine la inspectorul ZAHIU, la cererea acestuia
din urmă, i-am spus la plecare lui VARGHA că ar fi bine
să-mi dea adresa sa, pentru ca pe viitor de va fi nevoie
de el să nu mă mai duc la fabrică ci acasă, iar în caz că va
fi ceva foarte urgent, atunci mă voi duce la fabrică și mă
voi învârti pe acolo și el când mă observă, să știe că du-
pă încetarea lucrului trebuia să vină sus la Siguranță
la ZAHIU. Atunci el mi-a dat adresa cartierul Zizinului,
însă nu-mi aduc aminte precis strada cred însă că era
Decebal.

Intrebare

Cât timp a durat conversația între VARGHA GAVRIL și
ZAHIU DUMITRU și cum a decurs această conversație ?

Răspuns

Această discuție între ZAHIU și VARGHA a durat cir-
ca 30 de minute și a decurs într'o atmosferă de bună înțe-
legere dela om la om.

././.

Toată discuția între ZAHIU DUMITRU și VARGHA GAVRIL a decurs în limba română, cu toate că VARGHA nu știa bine românește și nu-mi amintesc să fi fost nevoie ca la prima lor discuție la care am fost de față, să fi tradus ceva, în afară de vreun cuvânt care n'a putut să-l spună în limba română.

Intrebare

Cum era mobilat biroul lui ZAHIU unde a avut loc discuția între ZAHIU și VARGHA GAVRIL ?

Răspuns

În biroul lui ZAHIU se găsea un birou cu roletă, cu mai multe scaune simple, două covoare lungi și înguste, nu-mi amintesc să fi avut casă de bani și de câte ori îmi dădea bani pentru informatori sau diurnă, îi scotea totdeauna din sertarul biroului.

Deasemenea banii pe care i-a dat lui VARGHA i-a scos tot din sertarul biroului cu roletă.

Intrebare

Când și în ce împrejurări l-ai mai văzut pe VARGHA GAVRIL ?

Răspuns

După prima întâlnire pe care am avut-o cu VARGHA GAVRIL, m'am mai întâlnit odată cu el pe stradă cam la 2-3 săptămâni, când nu am discutat cu el nimic important, ci mi-a recomandat-o pe soția sa pentru a-mi lucra niște cămăși.

Deși eu l-am întrebat ce mai este nou, el mi-a răspuns că "nu-i nimic deosebit".

După câteva zile m'am dus la VARGHA GAVRIL acasă, unde am stat de vorbă cu soția sa în privința cămășilor ce urma să le facă.

Soția lui mi-a spus ca să-i aduc materialul și o să-mi facă cămășile.

Atunci iarăși la câteva zile m'am dus din nou la VARGHA acasă, ducând materialul pentru cămăși, unde soția lui mi-a luat și măsura.

Când cămășile au fost gata, deși nu le-a lucrat bine, totuși eu am plătit soției lui VARGHA lucrul, însă nu-mi aduc aminte cât anume i-am dat.

În afară de ocaziile când mă duceam la VARGHA GAVRIL acasă pentru chestiunea cămășilor, am mai fost între timp la el acasă prin luna Ianuarie 1926 când inspectorul ZAHIU mi-a dat ordin să chem pe rând pe informatori cu scopul de a le da bani, spunând că au sosit banii.

Ducându-mă la VARGHA GAVRIL acasă, nu i-am spus nimic față de soția sa, ci le-am spus că am trecut pe acolo având ceva treabă și am intrat și pe la ei să văd ce mai fac.

Când am plecat dela ei, VARGHA care m'a condus afară mi-a spus că merge și el în oraș. Atunci i-am spus să meargă cu mine la Siguranță că e vorba de niște bani. El a fost de acord și astfel ne-am dus la Siguranță, însă pe stradă nu mergeam împreună, ci eu mergeam înainte, iar el venea după mine, la o oarecare distanță nu prea mare.

Menționez că ne-am vorbit înainte ca eu să-l aștept la Siguranță sub poartă.

Intrebare

Ce ați făcut după venirea lui VARGHA GAVRIL la Siguranță în Ianuarie 1926 ?

Răspuns

Când VARGHA GAVRIL a sosit la Siguranță ne-am dus direct sus la inspectorul de Siguranță ZAHIU, lăsându-l pe VARGHA afară, iar după ce am anunțat pe ZAHIU că a venit VARGHA, am intrat amândoi în biroul lui ZAHIU.

Când am intrat ZAHIU l-a întrebat pe VARGHA ce mai este nou, ce mai știe despre mișcarea comunistă muncitorească, la care VARGHA i-a spus lui ZAHIU că din cele auzite dela muncitorii organizați pe care el îi cunoaște, știe că muncitorii sunt nemulțumiți, se pregătește o acțiune pentru a cere mărirea salariilor și încheierea unor contracte colective cu mai multe revendicări ca: reducerea timpului de lucru la 8 ore, băi în fabrică, ventilatoare, haine pentru lucru. Cu aceste acțiuni se ocupă secretarul Sindicatului Unitar din Brasov ABRAHAM BERNATH. VARGHA a mai spus lui ZAHIU că muncitorii organizați dela fabrica "Schill" în caz că nu vor primi rezolvarea celor cerute de ei vor face grevă.

În legătură cu aceasta îmi aduc aminte că față de întrebările inspectorului ZAHIU, VARGHA la un moment dat

s'a incurcat, pentruca nu mai stia ce sa vorbeasca si atunci l-am ajutat eu, adica el spunea in limba maghiara si eu cand ii traduceam lui ZAHIU mai puneam si dela mine anumite lucruri, deoarece eu cunoasteam mai bine miscarea decat el.

Tot atunci ZAHIU i-a dat lui VARGHA GAVRIL directiva de a frecventa organizatiile muncitoresti cu scopul de a se apropia de BERNADT ABRAHAM caruia sa-i spună ca este fratele lui VASILE LUCA si astfel sa obtina cu mai multa usurinta informatiuni de pretz si sa le transmita Sigurantei.

Fata de acestea VARGHA GAVRIL nu a spus nimica nici ca este de acord, nici ca nu, - insa cu o alta ocazie cand l-am dus la ZAHIU mi-a spus ca nu merge pe la organizatie pentruca nu-i place sa mearga pe acolo.

La sfarsitul discutiilor avute intre ZAHIU si VARGHA, ZAHIU i-a spus "bine VARGHA hai sa-ti dau vreo doi bani" si i-a mai spus ca desi prima data i-a dat 1000 (una mie) lei, acuma nu mai poate sa-i dea atata pentruca, nu asta este suma obisnuita, ci numai 700 (saptesute) lei, luandu-ma ca martor pe mine, ca unul care stiam acest lucru. Atunci i-a dat niște bani insa nu stiu cati. VARGHA atunci a semnat patru state de plata deoarece ZAHIU spunea ca "randul trecut nu mi-ai semnat si semneaza acuma si pentru atunci".

Dupa aceasta am esit din biroul lui ZAHIU si am roborat sub poarta. Aci dupa ce m'am uitat in strada daca pot sa-i dau drumul, VARGHA GAVRIL mi-a dat si cu aceasta ocazie niște bani insa nu stiu precis cati, stiu ca era sub sută. Dupa aceea el a plecat.

Intrebare

Cand l-ai mai vazut pe VARGHA dupa aceea si ce sti despre activitatea lui ?

Raspuns

Dupa aceasta data cand am fost cu VARGHA la ZAHIU, m'am dus la el acasa imediat la cateva zile, cu scopul de a vedea daca sunt gata sau nu camășile ce le facea soția lui pentru mine.

Atunci VARGHA GAVRIL mi-a spus ca el nu intelege, de ce a semnat el pentru doua luni, lui ZAHIU, atunci cand el a semnat si prima data pentru banii pe care i-a primit, astfel aratandu-se nemulțumit si de faptul ca a primit mai

puțin decât înainte. Eu i-am explicat că noi nu putem să-l tragem la răspundere pe ZAHIU pentru aceste lucruri.

Altădată când am mai fost la VARGHA GAVRIL acasă, acesta a venit cu mine spre oraș spunându-mi pe drum că ar fi bine să mai mergem la ZAHIU pentru a mai minți ceva și să ne dea ceva bani. Atunci eu i-am spus că pe ZAHIU nu putem să-l mințim pentru că el este bătrân în meseria aceasta.

Nu peste mult timp am fost trimis de ZAHIU să-l chem pe VARGHA GAVRIL deoarece sosiseră fondurile pentru informatori.

Atunci eu m'am dus la VARGHA GAVRIL acasă, spunându-i lui VARGHA ca să vină la Siguranță că au sosit banii.

Tot atunci eu l-am întrebat pe VARGHA că ce informații o să dea lui ZAHIU și dacă a fost sau nu pela organizațiile muncitorești, la care el mi-a răspuns că nu a fost pentru că nu obișnuiește să meargă și nici nu-i place. Referitor la ceea ce vroia să-i spună lui ZAHIU, nu a putut să-mi spună nimica, deoarece nu cunoștea.

Atunci i-am spus eu anumite lucruri petrecute în sânul mișcării, pe care urma să le spună lui ZAHIU, însă nu a fost nevoie să mai spună nimica, pentru că atunci când am ajuns la Siguranță ZAHIU i-a dat doar 700 lei și s'a grăbit să plece în oraș. Cu această ocazie VARGHA GAVRIL nu a discutat nimic cu ZAHIU.

Si de data aceasta am primit dela VARGHA GAVRIL 75 lei, după care VARGHA a plecat cred spre oraș.

Menționez că de data aceasta când l'am dus la ZAHIU pentru a-și ridica banii, pe drum VARGHA mi-a spus, că se va duce la fratele său LUCA VASILE care se găsea atunci închis la Jilava, dela care va obține informațiuni deoarece el are legături cu mișcarea din afară.

După această dată, în primăvara anului 1926 din nou l-am dus pe VARGHA GAVRIL la inspectorul ZAHIU și pe drum l-am pregătit că ce anume trebuie să spună în caz că va fi întrebat de ZAHIU. Cu toate că ne-am pregătit pentru aceasta, ZAHIU nu l-a întrebat nimic, pentru că chiar atunci când noi veneam la el era chemat de soția sa pentru a pleca undeva. Atunci ZAHIU i-a dat repede lui VARGHA GAVRIL 700 (șaptesute) lei fără să discute cu el nimica.

~~CC 15~~ 16/14

La câțva timp după aceasta nu-mi aduc aminte precis, am plecat undeva cu ZAHIU și acesta m'a întrebat de activitatea diferiților informatori printre care și despre VARGHA GAVRIL, la care eu i-am răspuns că acesta nu mai face nimica. Atunci ZAHIU mi-a spus că desigur, pentru că el nici nu putea să știe mai mult decât ceea ce a aflat de la fratele său LUCA VASILE.

După aceasta am rupt orice legătură cu VARGHA GAVRIL. Mai târziu m'am întâlnit cu el în oraș pe Calea Victoriei, când mi-a spus că acum nu mai lucrează la fabrică, ci la o instituție de asigurări, însă nu-mi amintesc ce instituție.

Atunci în discuțiile avute cu el l-am întrebat ce se mai aude de KÖBLÖS ELEK și cu LUCA VASILE.

Atunci VARGHA GAVRIL mi-a spus că KÖBLÖS ELEK este plecat de mult în Rusia Sovietică și crede că de atunci l-au și împușcat deoarece era troțkist, la care eu l-am întrebat că atunci cum a rămas cu LUCA VASILE, deoarece aceștia amândoi au lucrat împreună.

La aceasta VARGHA GAVRIL mi-a răspuns că LUCA VASILE a reușit să-și aranjeze chestiunea sa cu mare greutate și acum este om mare, este Secretar Central la Partidul Comunist Român.

Prezentul proces verbal de interogatoriu fiindu-mi citit cuvânt cu cuvânt corespunde celor declarate de mine pentru care semnez.

ss. I. Munteanu

IT DE SECURITATE

J. Munteanu

CC-16 #15

Proces-Verbal de interogator

Arestat Munteanu Y. Ion, născut la 10 August 1892 în comuna Ghintelnic Juc. Vaslui, cu ultimul domiciliu în orașul Irlia st. Moli' Buzeneț nr 66. (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

4 Noiembrie 1952

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 8 și 30 min.
" s'a terminat la " 15 și - "

Intrebare: În procesul verbal de întrebare din 4 Noiembrie 1952, ai arătat că Vargha Gavril după ce a stat de vorbă cu Ecliu a plecat seară.

Ouă ai anchetei căuși l'ai mai văzut pe Vargha Gavril după aceea dată?

Răspuns: În legătură cu prima vizită căuși Vargha Gavril a fost dus de mine la inspectivul Ecliu, la cererea secretarului din ziua aceea, și am spus la plecare lui Vargha să se fi bine ră-mi dea ordinea sa, pentru ca pe viitor să se fi merge de al ră-mi ună mai duse la fabrică și acasă, în în coș că va fi un frate urgent atunci, mi ai duse la fabrică și mi ai sărăci pe orol și el căuși mă obsecură, și plec că după înctarea lucrului trebuie să vină sus la săptămână la Ecliu. - Atunci el mi-a dat adresa Cartierul Zărilor lui Ion și mi aduce adresa precis strada cea în care eu locuiesc.

Semnătura,

J. Munteanu

Urmare: Intrebare; Cat timp a durat conversatia
intre Gheorghe Gavut si Zaharia Dumitru si cum a
decurs aceasta conversatie?

Raspuns: Accortoi discutii intre Zaharia si
Gheorghe a durat circa 30' de minute si a decurs intr-o
atmosfera de buna intelegere dela om la om.

Intre discutia intre Zaharia Dumitru si Gheorghe
Gavut a decurs in limba romana, cu toate ca
Gheorghe nu stia bine romana, si nu-mi amintesc
sa fi fost nevoie sa la puna in discutie la
casa sau fort de fata sa fi tradus ceva, in fine
de vremea cursul pe care n'a putut sa-l scrie
in limba romana.

Intrebare; Cum era mobilata biroul lui
Zaharia, unde a avut loc discutia intre Zaharia si
Gheorghe Gavut. -?

Raspuns: In biroul lui Zaharia se gasesc un
birou cu rotile, cu mai multe scaune simple,
candava comore lungi si inguste, nu-mi amintesc
sa fi avut cana de baur si de cate ori mi
dădea baur pentru infuziile sau dimineii si
sestea intodezina din restul biroului.

De asemenea bauri pe care i-a dat lui Gheorghe
in casa sau din restul biroului cu rotile.

Intrebare; Cand si in ce imprejurari l'ai
mai vazut pe Gheorghe Gavut.

Raspuns: Dupa primii intalnire pe care
am avut-o cu Gheorghe Gavut, m'am mai intalnit
putina cu el pe strada camu la 2-3 resp.
tandem, cand eu am discutat cu el
micu timpului si mi-a recomandat.

Semnatura,

J. Munteanu

Urmare: pe tota sa pentru amii lucra mite camuina. -

Dei cu l'au intiebat ce mui' este nou, cla
mii-a roymus co, mui' mui' de crebit. -

Dupa cetera zile m'au dus la Fieglu
Govil acora noua au stat de vntu cu ratia
m in munita camuina ce mui' se le font. -

Elia lui mui' a spus ca sa-i aduc ma-
terialul in ora mui' font camuina. -

Atunci i'au la cetera zile m'au dus din
nou la Fieglu acora, ducend materialul pentru
camuina, unde totia lui mui' a lunt si mui' mui'. -

Cand camuina au font pata, dei mui' a
lunt bine, totu' cu au pleat totu' lui Fieglu
lunt tusa mui' mui' aduc aminte cat amine
i'au det. -

In apas de oazule cand ma ducam
la Fieglu Govil acora pentru chestiunea camuina,
au mui' font intie tuis la el mui' pui' lunt
Jansuie ¹⁹¹⁶ cand inspecturul Laha mui' a stat ordi
sa clauu pe riuul pe inspecturii cu requel
de a le da boni, mui' mui' cu au font boni. -

Ducendu ma la Fieglu Govil acora, mui'
i'au spus mui' fata de totia mui' si lo. au
opus co au tcut pe vntu vntu cam tucbo
m au intiat mui' peltu ei mui' vntu ce mui' font. -

Cand au pleat dela ei, Fieglu
cau mui' lunt mui' mui' mui' a spus co
mure mui' el mui' oaz. - Atunci i'au spus
sa mure mui' cu mui' la inspecturii co e vntu
de mui' boni. - El a font de vntu mui'
estel mui' au dus la inspecturii, mui' pe

Semnatura,

J. Munteanu

Urmare: stivatoii nu mergeau împreună cu eu
mergeam înaintea în el venea după mine,
la o vreme distanța nu prea mare.

Mentionez că ne-am întâlnit apoi să
cu să-l aștept la Siguranța sub pînă.

Interviu: Ce s-a făcut după venirea lui
Căpitan Gaviu la Siguranță în Januie 1926?

Răspuns: Când Căpitan Gaviu a venit la
Siguranță ne-am dus direct noi la împeștrare
de Siguranță Zăbiri, lămurindu-l pe Voșca Șpoș,
în dreapta ce am amuzat pe Zăbiri că a venit
Căpitan, am intrat aceluiași în birou lui
Zăbiri.

Când am intrat Zăbiri l'a întrebat pe
Voșca ce misi este nou, ce misi și deose-
mirarea comunității muncitorești, la care Căpitan
i-a spus lui Zăbiri că din cele surse de la
muncitorii organizați pe care el îi cu-
lucra și că muncitorii sunt nemulțumiți,
se pregătesc o acțiune pentru a cere înlocuirea
Mășinilor, și încheierea unor contracte colective
cu noi multe revendicări ca; reducerea timpului
de lucru la șae, băi în fabrici, ventilatoare,
lumine pentru lucru; - bu oreștea acțiunii se
ocupo secretarul sindicatului Martin din Proim
Abraham Boruță. - Căpitan a spus lui
Zăbiri că muncitorii organizați de la fabrica
„Scholl” în caz că nu un micuș rezolvare
celui cerute de ei un șae pierd.

În legătură cu această misi adun amintiri
că făcând de întreținere împeștrării Zăbiri, Căpitan

Semnătura,

J. Munteanu

Urmare: la un moment dat s'a mers, pentruca:
 nu mai stia ce va voborosi in atunci. S'au
 ajutat eu, adica el mergea in limba maghiara
 in eu cand ii traduceam lui Zebin noi mergeam
 si de la mine anumite lucruri, deoarece eu
 cunoasteam mai bine limbaen decat el.

Tot atunci Zebin ia dat lui Faygha
 Govul directiva de a face un organizator
 muntenest, cu scopul de a se ocupa de
 Bernholt Abraham candu-a m-i spus ca
 este fratele lui Luca Varte si astfel sa obtina
 cu mai multa usurinta informatiuni de
 pret si sa le transmita tipicantii.

Pe la de oareceti Faygha Govul mi a
 spus mi s-a spus ca este de vena m-i ca m-y-
 tina cu o alta ocazie cand s'au dus la
 Zebin mi-a spus ca nu merge pe la organizatie
 pentruca nu-i place sa merge pe orala.

La sfarsitul discutiei au dat Zebin
 si Faygha, Zebin i-a spus, bine Faygha lui
 sa-ti dau un du' bani", si i-a mai spus ca
 doi priuni dator i-a dat 1000 / luna mie / lei, ceasa
 nu mai poate sa-i dea atata pentruca, pentruca
 nu are este numai obinuita si numai 700 / luna mie /
 lei, luandu-ma cu mortar pe mine, eu sunt
 care stiam vechi meu. Atunci i-a dat si un
 bani tina mi stia celi. Faygha atunci a semnat patu
 state de plata deoarece Zebin mergea ca, rindul
 trecut mi mi-oi descurat si semneaza semnu
 si pentru atunci.

Dupa aceasta au s'au dat doi birni lui

Semnatura,

J. Menteanu

Urmare: Zebin si am cabriolet sub povata... Cei
 dupa ce m'au uitat in stunda, dora pot
 sa-i dau drumul, Dorca Gornit mi-a dat si
 cu aceasta ocazie mi-a buni tina mi stii precis
 cati, stii ca am sub sutu... Dupai aceea el a plecat.

Intrebare: Cănuo l'ai suni vozut pe Vaypla
 dupa aceea si ce stii despre activitatea lui?

Răspuns: Dupai aceasta data cănuo am
 fost cu Vaypla la Zebin, m'au dus la el
 scora imediat la cetera zile, cu scopul sa a
 vedea dora sunt gata sau nu camionete
 ce le facem sutu lui pentru mine.

Atunci Dorca Gornit mi-a spus ca el nu
 intelege, dora a reusit el pentru olanda
 lui, lui Zebin, atunci cănuo el a reusit
 si prima data pentru buni pe care i-a
 putut, astfel acatandu-se neamtu
 si de faptul ca a putut mi putu oclat
 turinde. - Cu i-au explicat ca nu nu
 putem sa-l tragem la romunde pe Zebin
 pentru acesta lucru.

Altidata cănuo am m'au fost la
 Dorca Gornit scora aceasta a scut cu
 mine spre ocaz m'au dora mi pe dora co
 or si bine sa m'au m'au la Zebin pentru
 ai m'au m'au cum si sa se dora cum
 buni. - Atunci eu i-am spus co pe Zebin
 nu putem sa-l m'au pentru el este
 batian in m'au aceasta.

Nu peste mult timp am fost trimis
 de Zebin sa-l chem pe Dorca Gornit.

Semnatura,

J. Munteanu

Urmare: deversese somnului fondurile pentru
informații -

Atunci eu m'am dus la Hoagha Govul,
scara, spunându-i lui Hoagha ca să vină
la semnatura: că eu sunt banii. -

Tot atunci eu l'am întâlnit pe Hoagha
că e informat: a ră dea lui Zolui și
daca a fost sau nu pe la organizațiile mici-
trăști, la care el mi-a rășpus că nu
a fost pentru: mi obisnuiesc să merg
în mica mea ploce. - Defență la care mi-a
rășpus lui Zolui, mi a putut să-mi
spună nimic, deversese mi cunoștea. -

Atunci i-am spus că deversese
lucru petrecute în război mică, pe
care unu să le spună lui Zolui, și mi
mi a fost neră să mi spună nimic,
pentru: atunci cămă sau oșii la
semnatura Zolui s-a dat dar Zolui n-a
quibit să plece în răz. - Cu această ocazie
Hoagha Govul mi a dăruit mica cu Zolui. -

Și de data aceasta eu m'înt de la
Hoagha Govul și-lai, după care Hoagha a plecat
ceal mare răz. -

Menționez că de data aceasta cămă
s'au dus la Zolui pentru să ridica banii
pe drum țara mi-a spus că se va duce la
fotole răz duce țara, care se găsesc atunci
înclis la filora, de la care va obține informa-
ții, deversese el au lepătat mi mizeria
din răz. -

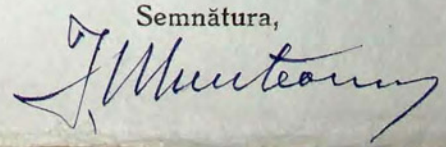
Semnătura,
J. Murteanu

Urmare: După necesa data în minivno
 omului 1926 din nou l'am dus pe Targu
 Josul la inspectul Zolui n'pe drum l'am
 pregătit cu ce aveam trebuia să spun
 în caz că va fi întrebare de Zolui. - Cu toate că
 nu am pregătit pentru aceasta, Zolui nu
 l'a întrebat nimic pentru că chiar atunci
 când mi venisem la el cu clientele
 m'au văzut a plecat murmur. - Atunci
 Zolui i-a dat sepele lui Targu Josul
 200 (procent) lui și să dicteze cu el
 minivno -

La cârmă timp după aceasta nu
 mi aduc aminte peis, sau plecat murmur
 în cu Zolui n' acesta mi a întrebat de
 actințea diferitelor informații pînă
 care n' deșpre Targu Josul, la care eu
 i-am răspuns că acesta nu mi'are
 nimic. - Atunci Zolui mi-a spus că
 deșpre, pentru că el mi'are un lucru să fie
 mi'are mult deșpre ce are a oflet de la
 putere sau. Lucu fante.

După aceasta nu sunt vice lepatun
 cu Targu Josul. - Mai târziu m'am întors
 și în casa pe Culea Electra. când mi-a spus
 că aveam un mi'are lucruri la Tobuși
 și la a instituție de expunere, mi'are un
 amintire ce instituție. -

Atunci în discuțiile avute cu el
 l'am întrebat ce se mi'are unde de Köblös
 Elek n' eu duca fante. -

Semnătura,

Urmare:

Atunci, Hoşulu Gavril mi-a spus că
 Kiblos Colek este plecat de mult în Rusia
 Sovietică și creștea cu de atunci. L'am și împunsut
 deversu eu totkint, la care eu l'am în
 trebuit să atunci cum a rămas eu în
 faile, deversu acatla acatla au lucrat
 împunsu :-

La aceasta Hoşulu Gavril mi-a răpus
 că duc faile a rănit să si aranjeze cheti-
 mea sa eu mare preutite și acuma este
 un mare, este secretar Central la Partidul
 Comunist Român :-

Prezentul pures verbal de întempranță
 fiindu - mi cetit cursul eu acatla core-
 punde celn de acatla de mine pentru care
 răpus :-

Z. Murteray

A. de Securitate
 B. ratig

Semnătura,

Vargha

00015

B20

DECLARAȚIE

Subsemnatul Benedek Stefan, Lt de Securitate din M.S.S. Reg. Stalin, declar următoarele:

Intre anii 1948-1951 am fost mutat in interes de serviciu la fosta Serviciul Judetean de Securitate Treiscaune, al cărui Sef de Serviciu era Maiorul Vargha Gavril, fratele lui V.Luca.

Dela inceput am constatat că nu este un element obiectiv si cu pregătirii profesionale la înălțimea s-a, prin faptul că ajutor si sprijin in muncă profesională nu dădea nici unui tovarăsi, dacă careva incerca să-si suie părere despre anumite probleme din punctul său de vederi nu le asculta ci spunea că el stie mai bine, si dacă tovarăsi care încă erau noi in mună de Securitate făcea anumite greseli le injura in mod drastic si chiar sanctiona. Astfel de cazurii s-a intampnat cu tov. Slt. Botes Francisc, care si in prezent este la Sect de Securitate Sft-Gheorghe, un alt caz cu tov. Tanko Ioan, care in prezent este indepartat dela Securitate dar lucrează la Centrocep Raj. Sft-Gheorghe, pe care le injura cu cuvinte cele mai drastice.

Pe tovarăsul Gyory Bertalan, care pe atunci era Inspector de Vânătoare a fostei Jud. Treiscaune, a arestat si a tinut trei zile in becs numai pe motivul că avut curajul se critice pe Vargha Gavril pe motivul că a dat arme de vânătoare elementelor chiabure. Tov. Gyory Bertalan in prezent este Brigadier la Ocolul Salvic Sft-Gheorghe domiciliat in orasul Sft-Gheorghe Str. Malinovschi Nr. 130-135.

De excursiile vânătoaresti a lui Vargha Gavril, se poate da detalii tov. Slt. Nagy Coloman, in prezent cu serviciu la Sect. Raională de Securitate Sft-Gheorghe, si tov. Plut. Bălăni Emeric soferul acestui Securității.

In timp cât era sef al acestui Serviciu, inspectiile la Birourilor de sub ordinea le folosea de a face vizite si chefuri despre aceste lucrurii din Orasul Covasna se poate da detalii tov. Szabo Ludovic paznic la IPEIL Covasna, iar prin tov. Szabo se poate afla si altii tovarăsi.

Aceasta m-i este declaratie pe care dau si semnez propiu.

Orasul-Stalin la 29 Decembrie 1952

Benedek Stefan

Benedek Stefan

~~60022~~

21
C o p i e .

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

Martorul **BECSEI BAVEL**, născut la 8 Septembrie 1910 în com. Valada-U.R.S.S., fiul lui Ladislau și Irina, de profesiune profesor și contabil la U.R.C.C., cu domiciliul în Sft. Gheorghe Str. Martinovici Nr.5.-

28 Ianuarie 1953.-

Orașul Tg. Mureș.-

Interogatoriul a început la ora 11 și 10 min.-

" s, a terminat la " 13 și - min.-

Intrebare: Dacă cunoașteți vr, o persoană cu numele VARGA GAVRIL?

Răspuns: Da îl cunosc din 1947 este frate vitreg cu TOTH GHEZA și cun fostul Ministru VASILE LUCA. Mai bine îl cunosc din timpul cât a fost șeful Securității a fostului județ Trei-Scaune.-

Intrebare: In ce relații erăți cu acesta?

Răspuns: Relații de prietenie nu a fost între noi, însă era mai mult decât relații oficială. Se întâmpla că uneori să discutam diferite chestiuni. El de fapt a fost un om foarte rezervat și puțin încrezut.-

Intrebare: Ce știi despre el?

Răspuns: In orașul Tg. Secuesc într, o seara pe la ora 7 când era deja întuneric în anul 1948-1949 toamna TOTH ANDREI, frate cu TOTH GHEZA și cu VASILE LUCA, a intrat în restaurantul de Stat din oras. Împreuna cu el a fost Lt. HOSSZU dela Securitatea din Tg-Secuesc.-

Nu au stat mult în restaurant, când TOTH ENDRE s, a certat cu tâmplarul SZEKE din oraș. In toiul certei TOTH ANDREI l-a îndemnat pe aceasta să părăsească restaurantul, dar acesta s, a opus și atunci a fost dat afară de HOSSZU.-HOSSZU ulterior a spus că el a dat afară pe tâmplar că din cearta să nu se producă bătaie.- Când TOTH ENDRE a văzut că bătrânul tâmplar a fost dat afară s, a repezit după el și l-a lovit mortal.-

Aflând de lucrul acesta VARGHA GAVRIL în calitate de șef al Securității s, a dus la Tg. Secuesc și împreuna

./.

cu HOSSZU s, a dus la șeful Securității dela Plasă, cred că un oarecare IMBRU IULIU sau TOTH și sub motivul cercetării cazului a pus mâna pe actele acuzatoare între care a fost și un proces-verbal dresat de către Medicul Spitalului din Tg. Secuesc prin care se atesta că SZEKE a murit în urma unor lovituri grele. Toate actele au fost imediat ridicate. Fie că au fost rupte și aruncate în foc fie că au fost ridicate.-

Cu toate acestea TOTH ENDRE, a fost arestat, dar peste 4-6 săptămâni a fost pus în libertate și mai târziu numit Director al S.M.T. de Plasă din Tg. Secuesc, deși n, avea nici-o calificare fiind țăran mijlocas din comuna Lemnia, fără nici-o pregătire politică sau profesională. În același timp și TOTH GHEZA, în calitate de membru al Biroului Județean al P.M.R. s, a prezentat la Organizația P.M.R. din plasă din Tg. Secuesc interesându-se la Tov. OLÁH IOSIF, care nu-mi aduc aminte dacă a fost răsp. de cadre sau secretar de plasă, dacă cazul a fost raportat superiorilor.-

Tov. OLÁH mi-a povestit că TOTH GHEZA l-a rugat foarte mult, făcând apel la prietenia veche al lor să nu mai raporteze acest caz fiindcă totul se va aranja în cadrul Județenei P.M.R..-Tov. OLÁH i-a răspuns că deja a raportat cazul.-

Mai știu că în timpul organizării gospodariilor agricole colective din fostul județ Trei-Scaune a existat o strânsă colaborare între TOTH GHEZA, secretar adjunct al P.M.R. jud. și VARGHA GAVRIL Șef al Securității Județene. Se întâmpla adese ori când un țăran mijlocas, care avea o oarecare influență asupra satului sau rudenilor lui și nu putea fi convins ca să intre în G.A.C., care era în înființare, atunci s, a recurs din partea lui TOTH la arma intimidării, cerându-i lui VARGHA ridicarea persoanei respective și ținerea lui sub pază timp de câteva zile.-

Cu aprobarea lui TOTH GHEZA aceasta metodă în câteva cazuri a fost aplicată și de Secretarii de plasă mai ales de tovarășul ÁBRAHÁM ALEXANDRU, dela Tg. Secuesc, dat exemplul cazul formării G.A.C. din Cernatul de Sus.-

Alte cazuri nu mai cunosc.-

După ce am citit cuvânt cu cuvânt procesul-verbal de
înterogatoriu și am constatat că, conține numai cele dec-
larate de mine verbal îl sustin și semnez.-

ss. Becsei Paul.-

ANCHETATOR:

LT DE SECURITATE,
ss. Cisteanu Gh.

Pentru conformitate,
Geréb I. *geréb*

Proces-Verbal de interogator

^{Arestat} Interogatul Beșci Pavel n. la 8 Sept 1910 în Com. Valoada u. nr. - fund. lui Ladislau și Yvonne de prof. profesor și contabil cu domiciliu în Tg. ^(Data de stare civilă, ultimul domiciliu) Georgehe Urdareș 5

28 Yvonne 1953

Orașul Tg. Jucu

Interogatoriul a început la ora 11 și 10 min.

„ s'a terminat la „ 13 și - „

Intrebare: Doce cu noata vrea persoana cu numele Varga Gheorghe?

Rosp: Da, el cunoare din 1947 este frate vitreg cu Tetha Coga și cu fostul ministru Voșile Lucev. Mai bine îl cunoare din timpul sat a fost seful Securității a fostului jandarm Trei scame

Intreb: În ce relație erati cu acesta?

Rosp: relația de prietenie nu a fost inter. mai însă era mai mult decât a prietenie apăsătoare. Se întâmpla la unori să discutăm diferite chestii. El de fapt a fost un om foarte rezervat și puțin încrezut.

Intreb: Ce ști despre el?

Rosp: În orașul Tg. Jucu într-o seară pe la ora 7 când era deja întuneric în anul 1948-49. tocmai Tetha Andrei frate cu Tetha Coga și cu Voșile Lucev, a intrat în restaurantul de stat din or. Gupșeni

Semnătura,

[Signature]

Urmare: cu el a fost Lt Hossu dela Securitatea din Tg. Secuș.

Nu din dat nunt în restaurant, ci din Tath Eudra s'a certat cu timplor la Stoke din oros. In timpul certei Tath Eudra l'a injurunt și acesta și persoane restaurantul. Dar acesta s'a opus și atunci a fost dat așor de Hossu. - Hossu ulvior a spus și el l'a dat așor pe timplor la din acesta și nu a produsă a boala.

Cumol Tath Eudra a vogut cu boala timplor a fost dat așor și a papuzit după el, și la boala mortal.

Uplond de lucrul acesta V'orga Corvil in calitate de șef. al securității s'a dus la Tg. Secuș și împreună cu Hossu și dus la seful securității dela Ploșu cred că un acordare Zambra Zuhni și cu Tath și sub. Motivul creatori rogului a pus viața pe actele ocupatoarea intru care a fost și un proces verbal. Oricum de catre medicul spitatului din Tg. Secuș prin care se atesta ca Stoke a murit in urma unor lovituri grele. - Teste actele au fost imediat vinate. Fie ca au fost rupte și ornate in foc fie și au fost ridicate.

Cu toate acestea Tath Eudra a fost orșat din peste 4-6 săptămoni e fost pus in libertate. și numai târziu nunt și R. el s'a T de ploșu din Tg. Secuș. - din

Semnătura,

Bucsi -

Urmare: un oca mica a calificare fund. toron
uniloc in Com. Lemnia pară mica
pregetura potetă si un preposonate.

In acelu. timp. + Tatu Gheza in calitate
de membru al Biroului judetean al PNR.
sa prezentat la org. PNR. de Plovi din Tg.
Secur. interesandu-se la Tot. Olah. Grup.
care nu-mi aduc aminte daca a fost
vosp. de cadre sau secretor de plovi, dar
cegal a fost raportat superiorilor.

Tot. Olah nu-a persistat ca Tatu Gheza la
reputat f. sorta mult, fiindu-se apel la pretorul
vechi a loc. sa nu mai raporteze cont
cez fiindu-se totul pe v. a oray. in cadrul
judetean PNR - Tot. Olah e responsabil ca
Gheza a raportat legal.

Acu stiu ca in timpul organizarii & repadorilor
Agricole Colective din jurul judet. ter.
sa exista a staurii colaboron
intre Tatu Gheza secretor adjunct al PNR. jud.
si Horg Govril fep. al securitatii judetane.
In intrupla adese ori cond. un toron
uniloc. care oca a corece influenta asupra
setenilor sau rudanilor lui si un putav
In locuins sa sa intue in S. B. C. col.
era in imprimare atunci sa recurs din
partea lui Tatu la ome intunarsi, corandur.
In 4 orga ridicarea persoanei respectue
si trambon lui Anti poza timp de cativa
zile.

Ca oprobore in Tatu Gheza ocafa intunarsi

Semnatura,

M. M. -

Urmare: in estere cozui a fost operata
si de teritoriu de ploaie mai ales de
Tru Abraham Alexandru - data 17. Scurs
de exemplu cazul formarii G & C. din
scutul de fier.

Alte cozui nu mai punose.

Dupa ce am citit lucrul cu scutul
procedural verbal de integrare si sa
constatam ca scutul nu mai este declarata
de limba verbal il. sustin sa scuz -
Remisive.

Semnatura,

C o p i e

00730

3426

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Martorul PASCU VASILE nascut la 3 Martie in Oradea, Reg. Bihor, fiul lui Ioan si Ana, cu domiciliul in Sft. Gheorghe, Str- Umbrei 3.-

3 Februarie 1953.

Or. Sft. Gheorghe.

Interogatoriul a inceput la ora 16 si min.
" s, a terminat la car 17 si 15 "

Intrebare Daca cunosti vre, o persoana cu numele VARGA GABOR- fost maior de securitate ?

Raspuns Ia cunosc pe VARGA GABOR din anul 1946 inca de cand era seful Militiei din Sft. Gheorghe.

Cu el nu aveam relatii de prietenie inasa eu eram activist la judeteana P.M.R. din Sft. Gheorghe si aveam ocazia ca sa ma intalnesc cu el la diferite sedinte.

Intrebare Din partea mea si / a altora din oras era socotit cam naiv- Ce stiii despre el ?

Raspuns Stiu ca in calitate de Sef al Militiei in anul 1947 a primit dela directorul fabricii Textila din localitate panzeturi in cantitate destul de mare, pentru aceste fapte a fost sanctionat de Comisia de Control a C-O. al P.M.R. cu vot de blam in scris. Nu stiu cum s, a petrecut dar stiu ca pana la verificarea membrilor de partid in dosarul lui ce era la mine la Cadre. exista hotararea Comisiei de Control, iar dupa verificarea lui, cand mi s, a inapoiat dosarul nu se mai observa sanctionarea lui fiind stearsa cu radiatora.

Acest lucru l-ar fi putut sa_ l faca presedintele Comisiei de verificare CIGHI IOAN sau TOTH GEZA fratele lui VARGA. In 1949 cand s, a inceput infiintarea GAC in judetul Trei Scaune, stiu ca din mai multe comune au fost retinuti tarani saraci si mijlocasi si batuti pentru ca sa intre in colectiv. Acesta o facea mai mult din ordinaul secretarului adjunct PMR de atunci TOTH GEZA.

Arestari de tarani a facut in com. Anghelus, Arcus, Valea Crisului, Zalom, Bara Olt si altele.

Tot in 1949 cam prin luna Martie, Aprilie cu ocazia aducerii la prefectura a obiectelor si valorilor ce au fost confiscate dela mosieri si-a insusit mai multe obiecte ca : covoare persiene, mobilier si diferite bijuterii precum si haine de pat ca lingerie plapome si altele.

Acest lucru îl documentez fiindcă eu am fost în casa la el înainte de exproprierea mosierilor când avea o mobilă foarte slabă, iar după expropriere când m-am dus în vizită am rămas mirat ce am văzut la el.

Mai declar că era în bune relații cu chiaburii la care merge în fiecare săptămână de făcea chefuri. Aceștia pentru diferite favoruri aducea lui VARGA alimente cu caruța.

Pot da caz concret cu KAVASNAY GABOR din com. Anghelus cu care era prieten mare. Știu că s-a întâmplat că sindicatul agricol să-l oblige pe chiaburul KAVASNAY să plătească impozit după servitori din urmă cu câțiva ani, și să-i dea servitorului cazare omenască și nu în grajd.

Aducându-i-se la cunoștința lui VARGA de către acest chiabur, VARGA a tras la răspundere pe secretarul Sindicatului ca pentru ce se leaga de KAVASNAY.

În urma acestor întâmplări KAVASNAY și-a pus servitorii și au bătut atât pe secretarul sindicatului agricol cât și pe un alt membru de Partid.

Aceste întâmplări de bataie ne-au fost reclamate nouă la Partid. Partidul a sesizat pe VARGA care s-a deplasat cu mașina la KAVASNAY ca să ceară informații despre bataie. Acesta i-a adus la cunoștința că el i-a îndemnat pe servitori să bata pe acei tovarăși.

Ca să închidă ochii la Partid și reclamantilor a luat pe cele două slugi bătuse în mașină și le-a adus la securitate care au fost ținute circa 4-5 ore spunându-le când le-a dat drumul ca să spună în sat că au fost bătuti.

Aceste două slugi când au ajuns acasă au bătut din nou pe acei doi tovarăși și strigând în gura mare că până ce KAVASNAY este în comună nu se tem nici de Partid și nici de sindicat.

Fata de Partid avea o atitudine injositoare. Știu că venea mai multe ori pe la Partid și se exprima cu cuvintele : " ce partidul mă comandă pe mine, dar ce are partidul cu mine " batând cu pumnul în masă.

Deasemeni mai declar că tot timpul cât a stat în Sft. Gheorghe în postul de comandant al județului de Securitate a profitat de gradul și funcția avută luând dela diferite întreprinderi bauturi și mâncări în cantități

destul de mari pe gratis, fara a le plati. In toata seara facea chefuri la el acasa cu NAGY VICTOR, SZABO ADALBERT cu secretarul de Partid SCUSLER, cu diferiti comercianti si fosti comercianti din oras cu care era prieten.

Alte lucruri nu-mi mai amintesc despre acesta.

Intrebare

Cine mai cunoaste activitatea acestuia ?

Raspuns

Activitatea lui VARGA GABOR mai este cunoscuta de GURGY SANDOR, KOVACI FRANCISC, TOKES IOSIF care cunoaste cel mai mult despre el, NAGY FRANCISC toti din Sft.Gheorghe si HEGY ZOLTAN din Sft.Gheorghe.

Dupa ce am cetit cuvânt cu cuvânt si am constatat ca contine numai cele declarate de mine verbal il sustin si semnez.-

ss. Pascu Vasile.

Anchetator
Lt. de Securitate,
ss. Cisteianu Ghe.

Pentru conformitate,

Proces-Verbal de interogator

Arestat Inc. toml Gheorghe Vasile n. la 3 noiembrie
in oradia Reg. Pskov fiul lui Ioan si Maria
 cu domiciliu in Sf. George Str. Unirii 3.
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

3 Februarie 1953

Orașul Sf. George

Interogatoriul a început la ora 16 - și min.

„ s'a terminat la „ și „

Intrebare:

De ce cunoști orea persoană
 cu numele de Varga Galor fost maior
 în securitate?

Rasp: Il cunosc pe Varga Galor din anul
 1946 înca de când era șeful unității
 din Sf. George.

Cu el nu aveam relații de prietenie,
 însă eu eram activist la județului
 PML din Sf. George și aveam ocazie
 să mă întâlnesc cu el la diferite
 acțiuni.

Din partea mea și a altora din oraș
 era asociat com. raion.

Intrebare: Ce ști despre el?

Rasp: Știu că în calitate de șef al
 unității în anul 1947 a primit de la
 D. Petroul fabricii textile din localitate
 toate pânzele țesute în contul de credit.

Semnătura,

38

Urmare: de moare, pentru ca este doctore a
fost somat din cauza de comisia de Control
a C.C. al P.M.R. cu vot de blame in scris.
Nustar cum s'a petrecut dosarul sa
pona la verifi ceea membrilor de
partid in dosarul lui ce era la unu
la cadre exista tratativa Comisiei
de Control, iar dupa verificarea
lui, cand lui s'a inopinat dosarul
nu se mai abseva touchura lui
fiind stersa cu padurea.

Doct luara lor s'a putat sa-l
faca prezidinta Comisiei de
verificare Cichiu Ioan s'au totu Criza
fratele lui Varga.

In 1949 cand s'a inceput infultrarea
G.A.C. in judetul Treiscaune, stiu ca
din unu multe comune au fost retinute
toroni soraci si miglocori si batuti
pentru ca sa intre in colectiv. - Acesta
a facut unu mult din ordinul
secretorului ^{P.M.R.} adjunct ^{de atunci} Tatu
Criza.

Trastou de toroni a facut in Com.
Anghelus, Arcus, Valea Crisului, Zolou,
Bara - alt si altu.

Tatu in 1949 era prin luna moarte.

April lui ocozia aduceri la pape
tura a absetat, si Valonlos ca
au fost confiscate dela moosori
si a iusurit unu multe obiecte
Gosumy

Semnatura,

Urmare: Ca: Coveore persicuo, uicm l'or

si de perite In guteri p'ccuor' h'orine de pat. sa lugeri p'lapume n' attle.

Acet lucrul documentez f'ndea sa dau fost in casa la el inainte de exp'p'asa n'vor' or'or' cond' orea a n'or'bu' foote plata, iar dupa exp'rapiere cond' n'om' o'us' in vizita sau n'om'os' n'unt se dau vo'ut la el.

mai declar ca era in buna relatie cu Chabusi, la care mergea zilnic - care septimuna de f'ca' che'furi. Ne'itia pentru diferite favori aduce lui Varga o'umente sa coruta.

Fat' da Coz' conurat cu Kavosmaj' Gabor din Com' Bughelus, ca era frate n'ora. Iu' sa na' n'it'ruptat sa n'ud'at'at' agricol sa l' oblige pe ch'ol'ura' Kavosmaj' sa plateasca impozita dupa n'or'os' din urina' cu catva o'ni' sa-i deo' servit'or'ul' p'z'are' o'ur'ios' si nu in g'rapd.

Ad'con'ndu-se la camof'uta' lui Varga de catra acet' ch'ab'ni, Varga a tras. la raspundere pe' seret'oul' si n'ol'astul' sa' pentru ce se leaga de Kavosmaj'.

In urma' acestor' n'it'rupt'ori' Kavosmaj' si-a' pus' servit'or' si cu' b'atul' n'ot' pe' seret'oul' si n'ol'astul' agricol pot si pe' un alt n'emb' de g'ap'.

Semnatura, Jaseupap

Urmare: partid.

Acosta intru plin de baton. Neau
fot redonate uaua la partid. Par-
tidul a sersat pe Varga cos
s'a oplotat cu masina la Kovosaj
ca sa scora infomatii despre batae.
Acosta ia adus la cunoatuta ca el ia
indemnat sa bata pe acci terrosi.
Ca sa includa ochi la Partid si recla-
muntlos, a luat pe cel duna slugi
batause in masina si l'a adus la
scuritate, cor' eu fost truntit circa
3-4 aore fara interogatori spumoulu la
corol l'a dat drumul sa sa spuna
in ast ca eu fost batuti.

Acosta duna slugi corol cu agur.
Ocora Olin uau au batul pe acci
olai terrosi si stingand cu gura
uara si pona pe Kavoshaj este
in Comuna nu cu termina uiciole
partid si uici de sindicat.

Fatu de partid avca a atitudine ino-
sitaare. Stu sa uenia mai multe ori
pele partid si se expruna cu kavuta, ci
partidul ma comanda pe uura, dar ce
ore partidul cu uura? batand cu
pumnul in uura.

Droscumai mai declor sa tut timpul
cat a dat in Sf. flosofilu in portal
de comuolret el judetului de penitente
a propu tat de of. corol si fentia, corol

Semnatura, *Josun...*

Urmare: Luond dela aperite intepanosa
 bantuni si monesi in contitate destul
 de miori de gratis. form a la platin.
 In toate noara facca sbrapuri la
 el oasa cu Nagy Victor, Hala Noel-
 bert cu srtoune de portid scuder
 si de periti poverenti si fash camosmout
 din oros cu coe era perta.

Alte lucruri mi mi ommntise despu
 ocafa.

Yutubose. Cu me mias cu uote ochitales
 ocafa?

Rosp: Achitalea lui Vorqa Gabor mias
 de amosente de György Soudor, Navoci
 Francis, Tókes Yosif cora cu uote cel
 mias mult despu el, Nagy Francis teli
 din Sf. George si Nagy Galton din Sf. George

Dupa ce am ceht covent ca covent
 si om crustatat in cantina mias pe
 ocafa de un ne verbal il gata si scu-
 ney.

Josce Yosif

Acustutator
 Stole scuztuta
 Cider Orj

Semnatura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Martorul **VERESS IULIU** nascut la 24 Oct.1913 in com. Arcus Regiunea Autonoma Maghiara, fiul lui Alexandru si Maria, domiciliat in Sft.Gheorghe, str Arcus.

5 Februarie 1953.

Or.Sft. Gheorghe.

Interogatoriul a inceput la ora 18 si 30 min.

" s,a terminat ora 19 si 10 "

- Intrebare** In ce limba doriti sa fiti interogat ?
- Raspuns** In orice limba ibtrucat le posed pe amandoua .
- Intrebare** De cand cunoasteti pe TOTH GEZA ?
- Raspuns** Il cunosc din 1949 pe cand era ca activist judetean la PMR.
- Intrebare** Ce stiti despre TOTH GEZA ?
- Raspuns** Despre el stiu ca eu fiind activist la plasa Uzun am fost incredintat pentru a infiinta GAC-uri. El ijsa cand ii aratam situatia grea ca nu aveam locuitori sa se inscrie a venit la mine in com. Let inca cu 3 activisti dupa care s,au dus la chiaburi SANDOR IOAN,SANDOR CALMAN, KOCSIS SAMUILA si FAZAKAS STEFAN pe care i-a lamurit iar la intoarcere mi-a spus ca eu stau degeaba si nu fac nimic si ei au si lamurit pe cativa dupa care se va inscrie tot satul. A doua zi dimineata pe cand ma aflam la Sfat a si venit toti locuitorii din comuna afara de 3 chiaburi care dinainte erau pe tabelul de chiaburi. S,au si inceput inscrierile si cu aceasta ocazie s,au in scris 236 familii. Acest lucru l-a mai procedat si in com. Mocsa si Erestereni.
- Intrebare** Cine mai stie despre aceste lucruri facute de TOTH GEZA ?
- Raspuns** Mai stiu ca T OTH a dat ordin ca sa fie arestati 5 tarani saraci din com. Let, care au stat arestati la militie timp de 5 zile pentru care am intervenit eu de i-au pus in libertate iar dupa venirea lor seara s,au in scris in G.A.C.
- Dupa ce am cetit din cuvant in cuvant procesul verbal de interogatoriu si am constatat ca corespunde numai adevarului declarat de mine verbal il sustin si semnez.-
- Anchetator
Lt.de Securitate,
ss. Cisteamu Ghe.
- ss. Veres Iuliu.

Veres
Pentru conformitate,

00830

35
46

Proces-Verbal de interogator

Arestat Martorul: Veress Iuliu născut la 24 Oct 1913
în com. Secus, Reg. Aut. Mogyheoro - fiul lui
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Stelionu și Maria domiciliat în Sf. Gheorghe str. Secus

5 Februarie 1953

Orașul Sf. Gheorghe

Interogatoriul a început la ora 18 și 30 min.

„ s'a terminat la „ 19 și 10 „

Intrebare: În ce limbă doriți să fiți interogați.

Răspuns: În pri ce limbă întucât le posed pe
ambele

Intrebare: De când cunoșteți pe Toth Gheor.

Răspuns: El cunoare din anul 1949 pe rând
ca po. activist judetean la P.M.R.

Intrebare: Ce știți despre Toth Gheor.

Răspuns: Despre el știu că eu fiind po. activist
la plasa. Unu om fost incredintat pentru a
infirma G. R. C.-uri. El însu. pând în protoru
situatia. gres. că nu erau locuitori și se înscrie
a venit la mine în com. Let însu. pe trei activi-
ști după care s-au dus la cheaturi Sandor
Ioan, Sandor Colman, Kacsis Tomuilo și
Forokos Stefan pe care i-a lămurit iar la
intocare mio. gres. că eu stau de gata și nu
fac nimic și ei au în lămurit pe câtoro după care
se va înscrie tot rolul. A doua zi dimineata.

Semnătura,

Urmare: pe rând mă aflam la Sfânt și venit
toți locuitorii din comună, așară de trei creșturi
care dinainte erau pe Totulul de creșturi.
So. și început înscrierile și pe această ocazie
s-au înscris 236 familii. Acest lucru la noi
procedat și în comunele Măcroș și Creșturi.

Intrebare: Cine mai știe despre aceste
lucruri făcute de Toth Ghero.

Răspuns: Mai știe Tot Beni Ghirelo
activist la Raionul P.M.R. Sf. Gheorghe Tautre
Giras din Sf. Gheorghe și Gal Toton, P.M.R. și G.

Intrebare: Oare mai areți ceva de declarat

Răspuns: Mai știu că Toth p. dot ordina co.
ră. fire preștoli 5 țărani soraci din comună.
Și, care au stat preștoli la Militie timp de
5 zile pentru care au intervenit eu de ion
pus în libertate iar după revire. lor seoro.
s-au înscris în G.A.C.

După ce am reluat din curând în jurul proce.
mul verbal de interogatoriu și am constatat
că răspunsurile noastre aderăm la declarațiile de
mine verbal îl susțin și pe mine.

Ștefan Ștefan

Semnătura,

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

Martorul NAGY FRANCISC, născut la data de 4 Februarie 1917 în comuna Sercaia, regiunea Stalin, fiul lui Francisc și Ana, de profesie fotograf, domiciliat în Sft. Gheorghe Str. Lenin Nr. 8.-

12 Februarie 1953.-

Orasul Sft. Gheorghe.-

Interogatoriul a început la ora 17 și 20 min.-

" s, a terminat la " 19 și 00 min.-

Intrebare: In ce relații te găseai cu VASILE LUCA, fost Ministru de Finanțe?

Răspuns: Relații eu cu VASILE LUCA nu am avut, ci l-am cunoscut prin fratele său VARGHA GAVRIL, care a fost Comandantul Securității Statului al Jud. Trei-Scaune Sft. Gheorghe, care mi-a dat ordin ca să organizez vânătorii căci vine fratele lui VASILE LUCA, cu care vom întreprinde vânătoare.- Subsemnatul din anul 1946, îl cunosc pe VASILE LUCA, în anturajul căruia am fost circa de 10-12 ori la vânătoare, fiind și eu vânător și în același timp ca maistru de vânătoare din anul 1948-1949.-

Intrebare: Ce cunosti despre VASILE LUCA, cu ocazia depășării lui la vânat?

Răspuns: VASILE LUCA, venea foarte des la vânat în Sft. Gheorghe de unde ne deplasam cu 3-4 mașini în comunele vecine și anume: Com. Olteni, Zăleni, V. Zălanului, Hăghig, Turia și altele. Când VASILE LUCA venea la vânat primeam în totdeauna ordin de la VARGHA GAVRIL, ca să organizez pe cei mai buni vânători în număr de 8-10 persoane. Menționez că VASILE LUCA, de câte ori a venit la Vânat în totdeauna vânatul împușcat indiferent care vânător, le lua toate și le ducea cu sine. Astfel în anul 1948, cu ocazia unei vânătoare când s, a împușcat un număr de 5 porci mistreți în pădurea com. Hăghig, porci ce au fost împușcați de alți vânători nici decum de el în seara aceea a luat cu sine în mașina 2 buc. porci, iar cei 3 a dispus lui fratele său VARGHA GAVRIL, că a doua zi dimineata să fie trimiși și cei trei porci cu o mașină la el în București.-

./.

00085 3037

Deasemeni mai menționez că, noi fiind la aceasta vânătoare în afară de Vasile Luca, încă 12 vânători, am vrut ca să opriam din cei 5 porci una bucată pentru noi, însă VASILE LUCA nu a lăsat. Cu aceasta ocazie au fost angajați un număr de 6 gonaci /oameni săraci/, care au gonit vânatul toate ziua într-o zăpadă mare până în genunchi și VASILE LUCA la acest 6 oameni a plătit numai 1000 Lei, care suma era de batjocură. Acest lucru a fost comentat în mod nefavorabil atât de vânătorii prezenți cât și de cei 6 gonaci /oameni săraci/ cumcă VASILE LUCA, acei 1000 Lei dați a fost în batjocură.-

Cu o altă ocazie de vânătoare din com. Turia, unde deasemeni s, au împușcat de către vânătorii, ce au luat parte în număr de 15 persoane, un număr de 78 bucăți iepuri, pe care VASILE LUCA le-a luat cu sine și le-a adus cu mașina în București, fără ca să fie lăsat măcar câte o iepure celor în drept, care au împușcat iepurii, Mai mult VASILE LUCA a văzut în mâna unui gonac o iepură împușcată, pe care deasemeni i-a luat-o deși acest gonac era un om sărac lipit pământului și pentru munca lui nu a dat nici un Leu.-

Faptele arătate murdare ale lui VASILE LUCA. au creiat nemulțumiri în rândurile populației din com. Turia, întrucât cazul acesta au fost cunoscute de ei.-

Pot să mai afirm că VASILE LUCA era o fire tăcută și egoistă, fapt ce ilustrează și aceea că în totdeauna căra vânatul, deșinu toate erau împușcate de el. VASILE LUCA, în toate ocaziile vânătoriei nu saluta pe nici-un vânător cu care a mers împreuna la vânat și nici la despărțire nu lua bun rămas, se urca în mașina sa și pleca.-

Intrebare: Dacă mai ai ceva de declarat ?

Răspuns: Nu mai am nimic.-

-După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că, corespunde cu cele declarate de mine verbal, îl susțin și semnez.-

ANCHETATOR:

ss. Nagy Francisc.-

SLT DE SECURITATE,

ss. Szabo.-

Pentru confirmare,
Geréb I.

38

Proces-Verbal de interogator

Arestat Maxtorul Nagy Francisc, nă. la data de 4
Februarie 1914, în Com. Lercaia Reg. Stalin, fiul lui Francisc și
H. na, de profesie fotograf, domiciliat în Sft. Gheorghe Str.
Lenin № 8. (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

12 Februarie 1953

Orașul Sft. Gheorghe

Interogatoriul a început la ora 17 și 20 min.
„ s'a terminat la „ 19⁰⁰ și „

Intrebare: În ce relații te găseai cu Varile Luca, fost
ministru de finanțe?

Răsp: Relații cu, cu Varile Luca, nu am avut ci l-am cunoscut
prin protele său Vargha Gavril care a fost Comandantul
Securității Statului al Jud. Treiscaune Sft. Gheorghe, care
mi a dat ordin ca să organizez sănătorii căci vine protele
său Varile Luca, cu care som întreprinde sănătore. Subrem-
natul din anul 1946, îl cunosc pe Varile Luca, în anturajul
căruia am fost circa de 10-12 ori la sănătore, fiind
și eu, sănător și în acelastimp ca maestrul de sănătore,
din anul 1948-1949.

Intreb: Ce cunosti despre Varile Luca, cu ocazia deplasării
lui la sănat?

Răsp: Varile Luca, venea foarte des la sănat în Sft. Gheorghe
de unde ne deplasam cu 3-4 mări în comunele vecine
și anume: Com: Olteni, Kălon, V. Fălanului, Hăghig,
Turcia și altele. Când Varile Luca venea la sănat, primeam
întodeauna ordin dela Vargha Gavril, ca să organizez pe

Semnătura

Nagy Francisc

Urmare: cei mai buni vânători în număr de 8-10 persoane. Menționez, că Varile Luca, de câte ori a venit la vânat în todeauna, vânatul împureat indiferent care vânător, le lua toate și le ducea cu sine. Astfel în anul 1948, cu ocazia unei vânătoare, când ra împureat un nr de 5 porci mistreți în pădurea Corn. Hăghig, porci ce au fost împureați de alți vânători nici decum de el, În seara aceea a luat cu sine în mașină 2 buc. porci, iar cei 3, a dispus lui protele său Varigha Gavril, că a doua zi dimineața să fie trimisi și ce 3 porci cu o mașină la el, în Pucurești.

Deoremeni, mai menționez, că noi fiind la această vânătoare, în afara de Varile Luca, încă 12 vânători, am vrut ca să opim din cei 5 porci una bucată, pentru noi, însă Varile Luca, nu a lăsat. Cu această ocazie a fost angajați un număr de 6 gonaci / oameni săraci /, cari au gonit vânatul toată ziua într-o zăpadă mare până în genunchi, și Varile Luca, la ocazi 6 oameni a plătit numai 1.000 lei care sumă era de batjoră. Acest lucru a fost comentat în mod nefavorabil atât de vânătorii prezenți, cât și de cei 6 gonaci / oameni săraci /, cum că Varile Luca, acei 1000 lei dați a fost în batjoră.

Cu o altă ocazie de vânătoare, din Com. Turia, unde deoremeni, sau împureat de către vânătorii, ce au luat parte în număr de 15 persoane, un număr de 78 bucate iepuri, pe care Varile Luca, lea luat cu sine și lea adus cu mașina în Pucurești, fără ca să fi lăsat măcar câte un iepure celor îndrept cari au împureat iepurii. Mai mult, Varile Luca, a răzuit în mână unui gonac un iepure împureat, pe care deoremeni i la luat deri acest gonac era un om sărac lipsit pământului, și pentru munca lui nu a dat niciun leu.

Semnătura,

Varigha Gavril

Urmare: Faptele orotate murdare a le lui Varile Luca, au creiat nemulțumiri in rândurile populației din Com. Turis, intrucât cazul acesta au fost cunoscute de ei.

Pot să mai afirm, că Varile Luca, era o fire tăcută și egoistă, fapt ce ilustrează și aceea ca întodeauna 'câra vânatul, deși nu toate erau impurețe de el. Varile Luca, în toate ocaziile vânătoriei, nu saluta pe niciun vânător cu care a mers împreună la vânat și nici la despărțire, nu lua bun rămas, se urca în 'marina sa și pleca.

Intreb: Poasă mai ai ceva de declarat?

Răspuns: Nu mai am nimic.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces-verbal de Interogatoriu și am constatat că corespunde cu cele declarate de mine verbal, îl returnez și returnez. -

Încheiator,
lt. de Securitate
Pezabaly.

Ag. F. Bondo

Semnătura,

08257

841
Copie

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

Arestat GĂSPĂR IULIU, născut la 9 Mai 1919 în Sft.Gheorghe, Reg. Autonomă Maghiara, fiul lui Aron și Ella, decedați, de profesia ne ceasornicar, studii are 4 cl. liceu, domiciliat în Sft.Gheorghe Str. Malinovszky Nr.8, Regiunea Autonomă Maghiara.-

13 Februarie 1953.-

Orașul Sft.Gheorghe.

Interogatoriul a început la ora 10 și 59 min.-

" s, a terminat la " 11 și 30 min.-

Intrebare: In ce limbă doriți să fiți interogați și în ce limbă să fie întocmit procesul-verbal de interogatoriu?

Răspuns: Doresc să fiu interogat în limba maghiară, iar procesul-verbal să fie întocmit în limba română.

Intrebare: Dacă l-ați cunoscut personal pe SCHUSLER CAROL, fost prim-secretar al județenei P.M.R. din Trei-Scaune?-

Răspuns: Nu l-am cunoscut personal până când în luna Martie 1949 m, a chemat la el.

Intrebare: Dece Va chemat Schusler Carol?

Răspuns: Am valorificat un inel de briliant cu cca 3 carate și un inel de diamant cu un carat, primul a fost scos din cassă de fier și a doua din buzunarul lui SCHÜSSLER CAROL După ce am valorificat m, a rugat ca să nu spun nimic la nimeni și mi-a dat drumul.-

Intrebare: Dacă ați prelucrat ceva bijuterii lui SCHÜSSLER CAROL?

Răspuns: In vara anului 1949 a venit la mine și m, a rugat să transform un inel și una pereche cercei pe care am făcut p. Acest inel și cercei mai târziu am văzut la MAR ANA, di din Sft.Gheorghe.-

-După ce m, a fost citit și m, am convins că, corespunde cu cele declarate de mine verbal, susțin și s emnez.-

ANCHETATOR: ss. Găspăr Iuliu.-

SLT DE SECURITATE,
ss. Szöcs Andrei.

Pentru conformitate,
Teréb I.

00238

1092

Proces-Verbal de interogator

Arestat Gaspai Julius Nicolae la 9 mai 1948 in Sft. Gheorghe R.A.M.
fiu al lui Bran si Elza decedati de profesie rezervist, eluati cu 4 ani. trecut
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
obitnic in Sft. Gheorghe Sft. Mărmărești ca P.R.A.M.

13 Februarie 1953

Orașul Sft. Gheorghe

Interogatoriul a inceput la ora 10 și 59 min.
„ s'a terminat la „ 11 și 30 „

Intrebare: In ce limbă doriti să fiti interogati si in ce limbă să fie întocmit procesul verbal de interogatoriu.

Răspuns: Doresc să fiu interogată in limbă maghiară, iar procesul verbal să fie întocmit in limbă Română.

Intrebare: Dacă esti cunoscut personal pe Schuster Coral fost primsecretar al județului P.M.R. din Brașov.

Răspuns: Da l. am cunoscut personal până când in luna martie 1949 m-a chemat la el.

Intrebare: De ce va chemat Schuster Coral l.

Răspuns: Am valorificat un mel de briliant cu cca 3 sonete

Semnătura,

Gaspai Julius

Urmare: si un inel de diamant cu
un carat, primul a fost scos din
casa de fier si a dat-o din buzu-
narul lui Schüssler Corel. - După
ce am recerșit ma rugat
să se mă spun nimic la
nimeni si mi-a dat olemul. -

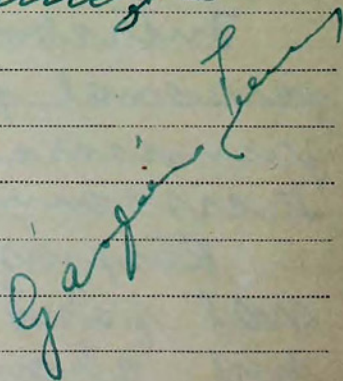
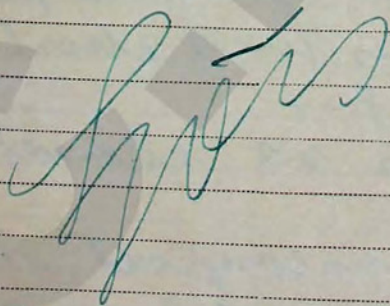
Intrebare: Dacă eti prelucrat
scara bijuterii lui Schüssler Corel

Răspuns: În vara anului
1949 a venit la mine si ma rugat
să transform un inel si un ^{perete} cer-
cei se core am facuta. - Acest
si inel si cercei mei tãrșis
am rãșit la chiar Ana din
Sf. Gheorghe. -

După ce ma fost citit
si m-am convins că curăș-
șurile cu cele ^{declorato} de mine
verbel sustin si remez -

Anchetator

Sf. de Securitate

Semnătura,

Subsemnatul Botan Ivan, de profesie tur-
nitor, cu ultimul domiciliu în orașul Ipl. George, Reginea
Autonomă Maghiară, str. fostă Văzile Luca 423, sa confirmare la
cele declarate anterior în legătură cu fostul său - de Securita-
te Vargha Gáboril mai am de adăugat următoarele:

În urma identificării unei organizații sub-
versive legionare din Covasna cartierul Doinești - din fostul
Judet Treiscaune în prezent aparține de Raionul Tg. Săuceni,
Reg. Autonomă Maghiară - s'a trecut la depistarea respec-
tiv la arestarea persoanelor din care era compusă în urap-
tea de 28 August 1948.

Cu ocazia acestei acțiuni au fost arestate cea-
zo persoane dintr-o parte au fost arestați la fostul
serviciu Județean de Securitate Treiscaune unde s'au făcut
principla percheziții iar definiți rama percheziților după câte s'au
reamintesc s'a făcut la di. Reg. Săuceni.

La percheziția corporată făcută acestor indivi-
dizi s'au găsit asupra lor diferite obiecte de valoare
ca piasuri, stilouri etc. dintr-o parte au rămas la Ipl.
George pe care Vargha le păstra în casa de fier din
Cabinetul său.

După împrinderea pedepsei a parte dintre acei indivi-
dizi s'au eliberat și întorcându-se în Comună au început să
comenteze că li s'au pierdut din obiectele pe le-au fost luate
de Securitate la percheziție cu ocazia arestării. Dintre ace-
ste persoane s'au reamintesc de fostul tutar Ciampic Ion, în
prezent domiciliat în Covasna - Doinești, care a fost și pe la Vi-
ne pe la Bri. de Sec. și reclama să nu i-a fost restituit cea-
me, stiloul, pareri-se și pe la bani, ce i-au fost luați cu oca-
zia percheziției corporale și s'a făcut în urma arestării la
Serv. Jud. de Securitate Treiscaune. Cu această chestiune am
raportat verbal fostului Raion de Sec. Vargha însă acesta
mi-a dat nici un răspuns. În primăvara sau vara anu-
lui 1949 eu am fost în interes de serviciu la fostul Servi-
ciu Județean de Securitate Treiscaune cu care ocazie am
fost în cabinetul omunității unde era prezent și fostul
Gen. Dăbă Iosif în prezent lt. Maj. la di. Reg. Săuceni care pe

Botan Ivan

atunci pe ajutorul mormunii lui. În această vreme
 Fargha a sors un vas de mână din casa de fier din
 cabinetul său și venind cu el spre mine m'a întâlnit
 dăcă am văd, cu răgnunzându-i să am m'a spus că a vrut
 să mi face cadou un vas. La aceasta fiind de față G. Haj.
 Pál, Friz și acesta spunând că el nu are peas sau să îi este
 ceasul defect în urma sămii fapt Fargha i-a dat lui ceasul.

În concluzie din cele de mai sus rezultă că Fargha
 a instrăinat obiectele de valoare a reținutilor dând prin
 această ocazie la comentări nefavorabile la adresa insti-
 tutiei.

Acasta îmi rote declarată pe care o susțin și
 semnez propiu nevolit de mine.

București la 31 martie 1953 *Ion Sotă*

Declarație

Subsemnatul Gheorghe Ionuț Ioan, născut la 12, Septembrie 1928 în comuna Molebora nouă, fiul lui Ioan și Marta; cetățean Român, de naționalitate. Român, cu ultimul domiciliu în București, strada Gheorghe Tei nr 4-a. Declar următoarele:

Întrebare: La interogatoriul verbal de azi dimineață ai declarat anumite chestiuni în legătură cu numitul Varga Gavril. Deserie tot ce ști în legătură cu acesta.

Răspuns: Pe susnumitul lam cunoscut în arestul Securității din București la data de 4- Aprilie 1953 prin faptul că fiind împreună cu el și cu alți în aceeași celulă, unde prin discuție purtate de el cu ceilalți reținuți cu mine, core discuții sunt următoarele.

Primele discuții de el au fost cu moartea lui Stolin, despre care eveniment au auzit de la fostul plutonier de securitate al cărui nume de familie nu e mai rețut decât știu că numele mie i este Teofil care ocea au stat împreună cu noi în aceeași celulă. La ocea discuție Varga răspunde că Stolin nu a murit de boala care au avut-o ci că au fost asasinat de Tov. Malencov deoarece în Stolin au examinat pe Lenin. Deosemine spunea el că ia spus fiul lui care face următoarea o secolă în U.R.S.S. că în anul 1951 sau răsculat toată populația din Transcauzia contra lui Stolin. Vădând săl examineze deoarece nu sunt mulțumit cu regimul

Gheorghe Ionuț Ioan

actul din URSS. - Deoarece nu văzut în timpul
războiului adevărată libertate în felul de
în celălalte țări în tot cealaltă obscuritate în
de propagandă minucioasă făcută de P.C. URSS
contra celorlalte țări. Pentru core. fapte din
ordinea lui Stalin au fost orestate tot
comunisti din conducerea acestei Republici
în care sunt orestate. La fel spune că URSS.
este cea mai învinsă țară din ori ce punct
de vedere. în că Istori P.C. URSS este falsă
deoarece este făcută de oameni a. normalitatea
de oameni nihilistici) și că în URSS tot comu-
nisti vechi sunt orestate și orestate. deoarece
nu mai crede în linia partidului fiindcă
politica partidului nu este aplicată în practică
ci este numai demagogie. La fel. că URSS
nu are nici o metodă nouă în sectoarele
sale de activitate. datorită faptului că meto-
dele. actuale de muncă au fost practicate
de oarecui 15-20 ani în R.P. Ungară, în care
discuții permanenț au avut manifestări nati-
onaliste. for în următoarele discuții să discu-
tat despre situația războiului în a Poci-
unde spune că poze nu va fi în maximum
sau sau 2. va izbucni cel de al 3-lea război
mondial. care va aduce adevărată democra-
ție. lucrurile care au auzit ascultând în fie
care seară radio pasteur străine, în tocmai
evenimentul întrerupt cu moartea lui Stalin
este momentul psihologic pentru darea loviturii
URSS deoarece nu mai există oarecui coeziune între
Republicile sovietice și că malcov nu are
prizi în mase în toate Republicile Populare
ovinate după cel de al 2-lea război vor fi
de partea Americii deoarece ne fiind de
oarecui cu propagandă oarecui de URSS în tot
fiind subjugate de URSS prin învins
cu forță de ori organiza economia țării
lor după cum dictează URSS. Acest
moment al izbucnirii unui nou război
adică de a veni americani în aștept
din zi în zi.

Walter Lorne Jones

ca numai in jelu acesta va scapa din mainile -
scurtati. si el si Luca - spunand ca ^{Danoli} ~~era~~ ole eri sant
eroi de azi si bandidi ole azi vor fi eroi ole maine.

Jor in ce-a ce priveste oliscuturile despre orestora lui
Luca este faptul ca Luca au fost orestat deorce
este ole nationalitate Moghiora dov jusa el au
fost si este stalpul si ocel care a infurat P.C.R
dov jusa Tov. Gheorhe Gheorghiu Dej. ia fost cel mai
mare olusman deorce i ora frica a lui Luca
locul sau in deorcea din orolul lui Gheorhe -
Gheorghiu Dej sau efectuat orestora lui Luca. dov
ocesto orestore este ilegală si ne-intemeiate pe fapte
concrete. dov olupa un oorecore timp olu cauza ca
c.e. nu va putea justifica motivele orestori lui
Luca foto ole U.R.S.S Gheorghiu Dej va fi orestat in locu
lui Luca. ara olupa cum au spus in radio posturi
straine. core vorga le aneulta.

Jor in ce-a ce priveste legaturile sale cu Luca
au spus ca au fost ole ori la vanat atat la Bu-
uresti cat si la sfanta Gheorhe unde se face
anumite chefuri deosemeni a mai vizitat pe Luca
la domiciliu si la Ministerul de finante lucra
core spune ca nu vroia sa l recunoasca in ancheta
la fel sau mai facut chefuri impreuna cu Luca
intro padure. ole ziua maine si totolui sau
mai spunea ca el au protejat mai multi
oameni copabili in munca dov ne atesati regiunului
prin Luca olandu li se muci de raspundere. o l.
coror nume mai mai vetu. au mai avut legaturi
cu un oorecore director olela o fabrica de uebrocou-
inte- olela core. au luat un anumit stoc ole-
pauza si stafa fori bani facandu-se. cluzante
felse ca a oclutat ocel stoc.

Je cea ce priveste colectrizarea spune ca a in-
trebuinat metode de batai si ^{o facut} ~~o facut~~ fortiori si si
fratele sau Orest lucra lau facut peatra cu
fore oorecore lui Luca infintanduse. 29. G.H.C
in regiunea Mures. Mai spunea ca au avut
un ginere capitau de milite. core au fost
mutat disaplinar in Raionul Oravita core ocl-
sta au fost in vechea orucato si ca lo orovito
or fi orat legaturi cu niste jugosloni dov jusa
au fost protejat de Tesaroni ne intrebându
se inuie deca a fost mutat in alta parte
lucra core deosemeni nu a vrut sa l recunoasca
in ancheta.

Melceleanu Jor

Deosemeni unui spunea ca au auzit din forta sa
 spunea de la cine ca Jacob. fost ministru apunctat la
 Luca au avut legaturii cu strainatatea in tocmai -
 datorita acestui fapt la reforma Gausca din 1952.
 sa facut un sabotaj focăuulu-10. Căuți falși- de-
 core lucru crede ca Luca stie.

Pe ce o ce priveste discutile despre organele
 securitati spune, ca in securitate sunt cei mai-
 mari canoliti si falsificatori de acte- ca ofiterii de
 ozi nu sunt deloc pregatiti si majoritatea din ei
 sunt tradatori dinul de exemplu pe Ton G. vol. nicola
 ei ca or fi facut spionaj in ea a fost asasinat.
 Deosemeni ca in conducerea securitati si o c.c. sunt
 numai evreei ca mai mari oficeristi deoarece romanii
 sunt incompatibil. La fel spunea ca in securitate
 nu este aplicata linia partidului deoarece ovestorile
 se fac totmai contraria cu constitutia;

Accosta im este declarotia core o clau liber
 in me nilit de nimeni

Attestatam Ioan.

Buc - 3 Junie 1953.